

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

В. В. Костюк

«14» _____ 2018 р.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавр
спеціальності 061 – журналістика
освітньо-професійна програма журналістика

Укладач Усманова О. В., канд. філол. наук, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри журналістики

Протокол №1 від «30» серпня 2018 р.
Завідувач кафедри журналістики

Ю. В. Любченко

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету журналістики

Протокол № 1 від «31» серпня 2018 р.
Голова науково-методичної ради
факультету

Н. В. Романюк

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 06 – журналістика (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 061 – журналістика (шифр і назва)	Цикл професійної підготовки	
Розділів – 2	Освітньо-професійна програма журналістика	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180		1-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Лекції	
	28 год.	10 год.	
	Практичні		
	42 год.	8 год.	
	Самостійна робота		
	110 год.	162 год.	
Вид підсумкового контролю:			
екзамен			
	Рівень вищої освіти: бакалаврський		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – вивчити основні явища історії української журналістики, розуміти особливості масово-інформаційної діяльності в кожний конкретний період української історії, познайомити з діяльністю провідних українських журналістів і публіцистів, їх творчістю, спрямованою на формування свідомого українського громадянина і побудову української держави.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія української журналістики» є:

- ознайомлення студентів з історичним розвитком масово-інформаційної діяльності в Україні;
- осмислення студентами конститутивних ознак української журналістики;
- забезпечити розуміння студентами історичного формування системи органів масової інформації, з яких складається сьогодні журналістика;
- на історичних прикладах домогтися розуміння студентами величезних суспільних можливостей журналістики, сприйняття цінності мовленого й написаного слова як способу впливу на масову свідомість і формування в її межах цілеспрямованих дискурсів;
- дати розуміння дієвості та ефективності діяльності українських журналістів;
- оволодіння різними способами, підходами до дослідження взаємодії преси, радіо, телебачення, інформаційних агентств;
- поглиблення навичок аналізу матеріалу в соціально-політичному та історико-культурному контексті, утвердження української ідеї

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- головні поняття та категорії масової інформації в їх історичному становленні, розвитку та сучасному значенні (“інформація”, “комунікація”, “публіцистика”, “журналістика”, “пропаганда”);
- особливості становлення та розвитку української журналістики в Росії та Австрії (Австро-Угорщині);
- проблеми періодизації історії української журналістики;
- особливості харківської журналістики 1810 – 1820-х років та її зв’язок з Харківським університетом;
- розвиток альманахової журналістики XIX століття;
- конститутивні ознаки москвофільської журналістики;
- особливості народовської та радикальної журналістик;
- історію розвитку української журналістики в 1900-1917 рр;
- історію преси 1917-1940-х рр.;
- зміни в діяльності радіомовлення та телебачення;
- функціонування інтернет-журналістика на початку XXI ст.
- сучасний стан ЗМІ.

вміти:

- аналізувати історико-журналістські явища;
- використовувати аналіз історико-журналістських явищ з метою поліпшення власної практичної діяльності;
- мати первісні навички наукового підходу до історії журналістики;
- розглянути матеріал в економічному та загальнополітичному контексті, в порівняльному аспекті (із сучасністю);
- працювати з комплектами, підшивками газет і журналів у бібліотеках та архівах із метою пошуку оригінального матеріалу з історії преси;
- використовувати періодичні видання як історичне чи жанрове тло для власного публіцистичного виступу.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей)**:

- розуміти ключові моменти, які вплинули на розвиток української преси
- здатність працювати автономно
- володіти чіткою інформацією щодо наповнення періодичних видань: темарій,

рубрики, кількість передплатників.

Міждисциплінарні зв’язки. При викладанні курсу «Історія української журналістики» необхідно враховувати його зв’язки з дисциплінами «Вступ до спеціальності», «Історія зарубіжної журналістики».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Період становлення: від журналістики в Україні до української журналістики

Тема 1. Зародження та методологічні проблеми історії української журналістики

Проблема періодизації історії української журналістики. Особливості виникнення журналістики в Україні. “Gazette de Leopold” – перша тижнева газета в Україні “Харьковский еженедельник” та його характеристика. Харків як центр розвитку журналістики на території царської України.

Тема 2. Харківська журналістика 1810 – 1820-х років

“Харьковский демокрит”. Василь Маслович – видавець журналу. Програма часопису. Автори. “Украинский вестник”. Загальна характеристика. Рубрики. Наукові матеріали. Значення журналу. “Украинский домовод” – перший у підросійській Україні галузевий журнал. Причини його закриття. “Харьковских известий”. Андрій Вербицький як видавець.

Структура газети, авторські матеріали. “Украинский журнал”. Загальна характеристика. Наукові матеріали в журналі.

Тема 3. Українська альманахова журналістика 1830–1840-х років

Харківська школа романтиків і початки її видавничої діяльності. Формування Харківської школи романтиків. Ізмаїл Срезневський та його гурток. Естетична програма українських романтиків. “Украинский альманах” як утілення цієї програми. Загальна характеристика альманаху “Утренняя звезда”. “Руська трійця” та її альманах “Русалка Дністровая”. М.Максимович як видавець альманаху “Киевлянин”. Загальна характеристика альманаху. Його автори. А.Метлинський як видавець “Южного русского сборника”. Загальна характеристика альманаху. Загальна характеристика альманаху Є. Гребінки “Ластівка”. Діяльність Г. Квітки в справі організації українського журналу. Значення альманаху. Загальна характеристика альманаху “Сніп”. Загальна характеристика альманаху “Молодик”.

Тема 4. Українська журналістика в Росії за часів “великих реформ”

Історія та загальна характеристика видань: “Записки о Южной Руси” та альманаху Хата”. Журнал “Основа” та його роль у розвитку української літератури. Газета Л. Глібова “Черниговский листок”. Характеристика, автори. Припинення видання. Історичні умови, що передували Валуєвському циркуляру 1863 року. Зміст документа, його наслідки для розвитку української журналістики. Історичні передумови Емського указу 1876 року. Зміст документа. Переміщення розвитку української журналістики до Галичини.

Тема 5. Москвофільська журналістика

Українство в Австрії: національне питання в імперії та реформаторська діяльність Марії Терезії і Йосифа II. Австрійська революція 1848 року. “Весна народів”. Періодика москвофілів. Офіційні видання австрійського уряду. Банкрутство москвофільства на початку ХХ століття. Головна Руська Рада і створення “Зорі Галицької”. Заснова “Слова”, джерела фінансування. Матеріали газети, їх автори. Занепад “Слова”.

Тема 6. Народовська та радикальна журналістики

Народовство як культурна й суспільно-політична течія. Його програма. Загальна характеристика журналів “Вечерниці”, “Мета” та газет “Нива”, “Русалка”, “Русь”. Заснування журналу “Правда”. Періодичність. Редактори. Юліан Романчук як засновник газети “Батьківщина”. Орієнтація газети. Матеріали. Автори. Виникнення газети “Діло”. В.Барвінський як перший редактор. Заснування журналу “Зоря”. Газета “Буковина” під керівництвом О.-Ю. Федьковича. Народження радикального напрямку в українській суспільно-політичній думці. Представники радикальної течії. Від москвофільства до радикалізму – журнал “Друг”. М.Павлик та І.Франко в редакції, її арешт та закриття видання. Програма журналу “Громадський друг”. Характеристика альманахів “Дзвін” і “Молот”. Іван Белей – редактор журналу “Світ”. Художня література на шпальтах видання. Журнал “Житє і слово” як трибуна І. Франка. Журнал “Народ”. М. Павлик як редактор.

Тема 7. Еміграційна журналістика

Поняття “еміграція” та “діаспора”. Їх особливості та типи. Три хвилі української еміграції. Зародження української журналістики на еміграції. Заснування неперіодичних альманахів “Громада”. Громадівство в інтерпретації М.Драгоманова. Журнал “Громада”, його програма.

Тема 8. Українська журналістика в Росії

Історія газети “Киевский телеграф”. М. Драгоманов – фактичний редактор газети. Історія заснування видання “Киевская старина”. Редактори журналу (Ф. Лебединцев, О. Лашкевич, Ф. Кивлицький, В. Науменко). Аналіз сучасного видання “Київська старовина”. Історія відновлення журналу. Періодичні видання Катеринославської губернії.

Тема 9. Українська журналістика 1900-1917 рр.

Революція 1905 р. в Росії і українська преса на початку ХХ ст. Маніфест 17 жовтня. Нові правила про друк. Перші спроби дістати дозвіл на видання українських часописів. Історія виникнення газети «Громадська думка». Українськомовна газета «Рада»: особливості становлення та функціонування. Історія першого ілюстрованого сатиричного тижневика.

Українська преса за межами України в Російській імперії.. Преса Західної України під час першої світової війни. Преса полонених українців у таборах Австро-Угорщини і Німеччини. Преса Союзу Визволення України. Преса Українських Січових Стрільців. Партійна преса.

Тема 10. Комуністично-радянська преса в перше повоєнне десятиліття. Боротьба за свободу преси в добу лібералізації суспільства («хрущовської відлиги»)

Комуністично-радянські преса і радіо як виразники зміцнення тоталітарної системи в повоєнний час. Антинаціональний характер комуністично-радянської преси в Україні. Ідейно-тематичне, жанрове, мовне зубожіння комуністично-радянської преси в Україні. Доля журналістів, які відстоювали свободу преси і свободу думки. "Український вісник" за редакцією В. Чорновола та Л.Шереметьєвої. Українська преса доби ЗУНР. Україномовна преса під німецькою окупацією 1941-1944 рр. "Нове Запоріжжя" – тип окупаційного видання 1941-1943 рр. Часопис "Краківські Вісті" 1939-1941 рр.

Тема 11. Українська самвидавна преса

Суспільно-політичні й громадсько-культурні передумови виникнення української самвидавної журналістики. Самвидавна преса та її загальна характеристика. Фінансування самвидавної журналістики. Особливості праці журналістів у самвидавній пресі.

Тема 12. Журналістика суверенної України. Україномовна преса за кордоном

Періодичні видання політизованих угруповань 1989-90-х рр. "Відроджена" преса 90-х рр. ХХ ст. Масова поява нових видань у суверенній Україні. Журнал "Визвольний шлях". Загальна характеристика. Зміни в діяльності радіомовлення і телебачення. Загальний стан україномовної преси за кордоном у ХХ та на початку ХХІ ст. Україномовна преса в США, Канаді та Бразилії.

Тема 13 Українське радіомовлення. Телебачення. Інтернет.

Радіомовлення України періоду становлення (20-поч.40-х рр.): історія і розвиток, специфіка роботи. Радіомовлення України періоду Другої світової війни. Сучасне радіомовлення: проблеми та перспективи. Телебачення в Україні: історія становлення. Провідні телекомпанії в Україні (аналіз), специфіка роботи тележурналістів. Онлайн-журналістика: історія функціонування. Розвиток Інтернету: нові можливості для медіа. Роль інтернет-журналістики в сучасному медіапросторі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	с.р.			л	п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	Інд зав	7	8	9	10	11	Інд зав
Розділ 1. Період становлення: від журналістики в Україні до української журналістики. Період здобуття національної приємності											
Тема 1. Зародження та методологічні проблеми історії української журналістики.	12	2		10		20	4			16	
Тема 2. Харківська журналістика 1810-1820-х років	16		6	10		18		2		16	
Тема 3. Українська альманахова журналістика 1830–1840-х років	13	4	4	5		20	2	2		16	

Тема 4. Українська журналістика в Росії за часів “великих реформ”.	18	4	4	10		20	2	2		16	
Тема 5. Москвофільська журналістика	11	2	4	5		20	2	2		16	
Тема 6. Народовська та радикальна журналістики	11	2	4	5		18				18	
Тема 7. Еміграційна журналістика	5	2		5		16				16	
Тема 8. Українська журналістика в Росії	12	2		10		16				16	
Разом за розділом 1	100	18	22	60		138	10	8		130	
Розділ 2. Українська журналістика у боротьбі за державність (XX ст.) Сучасний стан засобів масової інформації в Україні											
Тема 9. Українська журналістика 1900-1917 рр.	14	2	4	10		8				6	
Тема 10. Комуністично-радянська преса	13	2	4	10		6				6	
Тема 11. Українська самвидавна преса	12	2		10		8	0			6	
Тема 12. Журналістика суверенної України. Україномовна преса за кордоном	16	4	6	10		8				6	
Тема 13 Українське радіомовлення. Телебачення. Інтернет	14		6	10		12				8	
Разом за розділом 2	69	10	20	50		42	0			32	
ІНДЗ											
Усього годин	180	28	42	110		180	10	8		162	

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Зародження та методологічні проблеми історії української журналістики	2	4
2	Українська альманахова журналістика 1830–1840-х років	4	2
3	Українська журналістика в Росії за часів “великих реформ”.	4	2
4	Москвофільська журналістика	2	2
5	Народовська та радикальна журналістики	2	

6	Еміграційна журналістика	2	
7	Українська журналістика в Росії	2	
8	Українська журналістика 1900-1917 рр.	2	
9	Комуністично-радянська преса	2	
10	Українська самвидавна преса	2	
11	Журналістика суверенної України. Україномовна преса за кордоном	4	
12	Українське радіомовлення. Телебачення. Інтернет		
	Разом	28	10

6.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Харківська журналістика 1810-1820-х років	6	2
2	Українська альманахова журналістика 1830–1840-х років	4	2
3	Українська журналістика в Росії за часів “великих реформ”.	4	2
4	Москвофільська журналістика	4	2
5	Народовська та радикальна журналістики	4	
6	Українська журналістика 1900-1917 рр.	4	
7	Комуністично-радянська преса	4	
8	Журналістика суверенної України. Україномовна преса за кордоном	6	
9	Українське радіомовлення. Телебачення. Інтернет	6	
	Разом	42	8

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Зародження та методологічні проблеми історії української журналістики	10	16
2	Харківська журналістика 1810-1820-х років	10	16
3	Українська альманахова журналістика 1830–1840-х років	5	16
4	Українська журналістика в Росії за часів “великих реформ”.	10	16
5	Москвофільська журналістика	5	16
6	Народовська та радикальна журналістики	5	18
7	Еміграційна журналістика	5	16
8	Українська журналістика в Росії	10	16
9	Українська журналістика 1900-1917 рр.	10	6
10	Комуністично-радянська преса	10	6
11	Українська самвидавна преса	10	6
12	Журналістика суверенної України. Україномовна преса за кордоном	10	6
13	Українське радіомовлення. Телебачення. Інтернет	10	8
	Разом	110	162

Індивідуальне завдання: створення презентації з запропонованих тем.

8. Види контролю і система накопичення балів

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1.	Усна індивідуальна відповідь	9	3	27

2.	Виконання завдання самостійної роботи. Презентація завдання. Терміни виконання – у межах підготовки до практичних занять	9	2	18
3.	Самостійне проходження тесту за матеріалом <i>Розділу 1</i> у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ (за умови виконання тесту не менше ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено).	1	7,5	7,5
4.	Самостійне проходження тесту за матеріалом <i>Розділу 2</i> у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ (за умови виконання тесту не менше ніж на 85%. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено).	1	7,5	7,5
5.	Іспит + індивідуальне завдання	1	40	40
Усього		21		100

Критерії оцінювання.

1. Виконання завдання самостійної роботи. Презентація завдання. Цей вид контролю передбачає виконання завдань самостійної роботи та їх презентацію та обговорення на занятті. Максимальну кількість балів (**2 бали**) студент отримує за обізнаність у темі, демонстрацію практичних навичок, орієнтацію в останніх наукових дослідженнях з теми, наведення влучних прикладів. Виступ має бути змістовним, логічним і супроводжуватися електронною презентацією або наочними матеріалами.

1 бал виставляються за відповідь, що характеризується неповним розкриттям теми, при цьому допускається порушення логіки викладення матеріалу, теоретичні положення не унаочнюються практичними прикладами; презентація не демонструє зміст виступу або відсутня; у мовленні трапляються мовні огріхи.

Бали не виставляються за відповідь, що містить неправильне висвітлення питання, помилкову аргументацію, практичні приклади відсутні, презентація відсутня, мовлення рясніє помилками.

2. Усна індивідуальна відповідь. Цей вид контролю передбачає виступ студента на практичному занятті, суттєве доповнення до виступів одногрупників. Максимальну кількість балів (**3 бали**) студент отримує за обізнаність у темі, демонстрацію практичних навичок, орієнтацію в останніх наукових дослідженнях з теми, наведення влучних прикладів. Виступ має бути змістовним, логічним і досконалим з мовностилістичного боку.

2 бали студент отримує за повну, але не вичерпну відповідь, коли розуміння теоретичних положень не завжди підкріплюється практичними прикладами, трапляються мовностилістичні огріхи.

1 бал виставляється за відповідь, що характеризується неповним розкриттям теми, при цьому допускається порушення логіки викладу матеріалу, теоретичні засади не унаочнюються практичними прикладами; в мовленні трапляються помилки.

Бали не виставляються за відповідь, що містить неправильне висвітлення питання, помилкову аргументацію, практичні приклади відсутні, мовлення рясніє помилками.

3. Самостійне проходження тесту за матеріалами Розділів. Цей вид контролю передбачає тестування у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ. Кількість спроб не враховується. Час не обмежено.

10 балів виставляється за умови виконання тесту не менше ніж на 85%.

8 балів виставляється за умови виконання тесту не менше ніж на 70%.

6 балів виставляється за умови виконання тесту не менше ніж на 60%.

4 бали виставляється за умови виконання тесту не менше ніж на 50%.

1 бал виставляється за умови виконання тесту не менше ніж на 35%.

Бали не виставляються за умови виконання тесту менше ніж на 35%.

Індивідуальне творче завдання є створення презентації з запропонованих тем.

4. Іспит. Цей вид контролю складається з екзаменаційних білетів – проводиться по завершенню вивчення курсу. Максимальна кількість балів – **20**. А також **індивідуального завдання** - реферату-презентації, який подається за 2 тижні до іспиту. Максимальна кількість балів – **20**.

20 балів виставляється за відмінне виконання завдання, творчий підхід. Студент/ студентка підготували самостійні реферати-презентації з запропонованих тем, виклад думок логічний, твердження доказові, підхід до розв'язання проблемного питання творчий, текст змістовний. Праці виконано самостійно, чітко, послідовно, з дотриманням усіх вимог, висновки переконливі. Тексти не містять мовних і стилістичних помилок, огріхів.

15 балів виставляється за виконане завдання, але з певними зауваженнями щодо якості тексту. Реферати-презентації можуть хибувати на недостатньо логічний виклад думок, творчий підхід.

10 балів виставляється за неповне виконання завдання, шаблонний підхід, неякісне втілення. У тексті наявні змістові, а також несуттєві мовностилістичні помилки.

5 балів виставляється за часткове виконання завдання: зміст не відзначається змістовністю, логікою та оригінальним підходом до розв'язання проблемного питання. Реферат-презентація не має переконливих висновків. Проудячи аналіз студент/ студентка порушували вимоги. Тексти рясніють помилками.

Бали не виставляються у разі повної відсутності індивідуального творчого завдання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою Університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Владимиров В. Історія української журналістики (1917 - 1997 рр.). Навч. посібник. Луганськ: Вид-во Східноукр. держ. ун-ту, 1998. 210 с.
2. Животко А. Історія української преси: навч. посібник для студентів факультету журналістики вищих закладів освіти. Київ: Наша культура і наука, 1999. 368 с.
3. Заславський Д. М. Драгоманов. Критико-біографічний очерк / Д.М.Заславський. Київ: Дніпро 1924. 172 с.
4. Кость С. Історія української журналістики (західноукраїнська преса першої половини ХХ ст.: ідейно-концептуальні засади, періодизація). Львів, 2008. 270 с.
5. Крупський І. Національно-патріотична журналістика України (друга половина ХІХ - перша чверть ХХ ст.). Львів: Світ, 1995. 184 с.
6. Мащенко І. Українське телебачення: штрихи до портрета. Київ: Чорлі, 1995. 294 с.
7. Мащенко І. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ: Україна, 2005. 384 с.
8. Михайлин І. Історія української журналістики ХІХ століття: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 720 с.
9. Михайлин І. Л. Нарис історія журналістики Харківської губернії. 1812-1917. Харків: Колорит, 2007. 366 с.
10. Романюк М.М. Українське пресознавство на порозі ХХІ століття. Львів, 2000. 110 с.
11. Срібняк І. Історія журналістики (ХVII-ХХ ст.). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ВПЦ НаУКМА, Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 304 с.
12. Толочко П. Від Русі до України. Вибрані науково-популярні, критичні та публіцистичні праці. Київ, 1997. – С. 31.

Додаткова:

1. Варганов Г.І. Засоби масової інформації. Короткий словник термінів і понять. Київ: Грамота, 2005. 64 с.
2. Губа П. Преса як джерело вивчення історії національно-демократичної революції в Україні (1917-1920 рр.) *Український історичний журнал*. 1989. № 4. С. 29-40.
3. Кальницький Мих. Було слово. *Контракти*. 2006. № 11. С. 6.
4. Костомаров М. „О преподавании на южнорусском языке”. *Київська старовина*. 1992. № 3. С. 53-57.
5. Кубинський М. „Киевская старина” – це моє третє дитя. *Киевская старина*. 1995. № 3. С. 107-112.
6. Нечуй-Левицький І. „Запорожці” *Київська старовина*. 1992. № 4. С. 30-43.
7. Ніженець А. Біля джерел української журналістики. *Прапор*. 1957. № 4. С. 93-101.
8. Ніженець А. Перші українські журнали. *Прапор*. 1966. № 7. С. 76-81.
9. Панченко В. „Діамант дорогий” на роздоріжжі історії. *Дивослово*. 2005. № 1. С. 2-6.
10. Розумний Я. Маркіян Шашкевич – символ національного відродження. *Сучасність*. 1992. № 6. С.138-143.
11. Сюдюков І. Под чужеземным игом. *День*. 18 липня. 2008. С. 4
12. Тимошик М. „К печатанию не должно быть позволено”. *Урок української*. 2000. № 4. С. 15-19.
13. Щербак Н. Заборона українського слова. *Історія та правознавство*. 2006. № 15. С. 18-19.

Інформаційні ресурси:

1. Журналістська діяльність М. Драгоманова. URL: <http://www.refine.org.ua>

2. Мішук Р. Сторінки великого життя. Михайло Драгоманов. URL: <http://www.litopys.kiev.ua>.
3. Кістяківський Богдан. Статті про Драгоманова. URL: <http://www.litopys.kiev.ua>.
4. Міллер Олексій. Емський указ. URL: <http://www.litopys.kiev.ua>.
5. Савченко О. Преса, журналістика і публіцистика українських емігрантів першої хвилі (кінець XIX – початок XX ст.). URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2008/12/istjourn.pdf>
6. Книш З. Розбрат: Спогади й матеріали до розколу в ОУН у 1940-1941 роках. Розділ 14. URL: http://WWW.geocities.com/uno_montreal/knysh_prolog.html
7. Кіпіані В. «Український вісник» з підпілля... URL: <http://www.kobza.com.ua/publ/news/index.html>
8. «Київський лист» 1968 року : коментарі експертів. URL: <http://www.analitik.org.ua/theme>
9. Сковорода О. Помста : Сверстюк як дзеркало християнської ментальності. URL: <http://www.slovnyk.org/txt/skovoroda/pomsta>
10. Кобинець А. Історія і сучасність «Запорізької правди». URL: <http://www.VuzLib.com>

Погоджено О.В. Мелникова
 навчальний відділ
 « 03 » вересня 2018 р.

ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ
 РОБОТА ПРОГРАМИ ЖУРНАЛІСТИКИ
 спеціальності «Журналістика»
 спеціалізований курс – журналістика
 спеціалізована професійна програма «Журналістика»

Учбовий курс О.В. Мелникова
 Укладено та ухвалено на засіданні кафедри журналістики
 Укладено науково-методичні матеріали факультету журналістики
 Прийнято №1 від 20 вересня 2018 р.
 Голова кафедри журналістики Ю.В. Бірюк
 Голова науково-методичної комісії факультету Л.В. Бірюк

2018 рік